

Το υπερωκεάνειο «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης». Επέτειος κοίμησης του μεγάλου Έλληνα συγγραφέα

/ [Γνώμες](#)

Κάθε τέτοια μέρα ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης έρχεται πιο κοντά μας. Ανάμεσα στις γιορτές που ο ίδιος αναφέρει ως: «Χριστούγεννα, Άις-Βασίλης, Φώτα». Η 3η Ιανουαρίου αποτελεί επέτειο της κοιμήσεώς του.

- Γράφει ο Στέλιος Κούκος

Ένα μνημόσυνο και μια γιορτή για έναν μοναδικό συγγραφέα του ελληνικού λόγου. Ο Παπαδιαμάντης δεν αποτελεί απλώς έναν ιδιαίτερα σημαντικό λόγιο και συγγραφέα της εποχής του, αλλά και έναν εξαιρετικά σημαντικό συγγραφέα του όλου ελληνικού λόγου.

Άλλωστε μέσα στο δικό του συγγραφικό σώμα διασώζονται και πολλοί άλλοι λόγοι και κόσμοι προηγούμενων εποχών. Από την ελληνική αρχαιότητα, τη βυζαντινή, την περίοδο της τουρκοκρατίας και της εποχής του. Από τη λόγια και τη λαϊκή παράδοση μας.

Και αν δεν υπήρχε το εμπόδιο της γλώσσας, και μάλιστα της πλουσιοπάροχα πεποικιλμένης γραφής του, θα αποτελούσε και ένα ξεχωριστό κόσμημα της παγκόσμιας λογοτεχνίας. Θα βρισκόταν πλάι στον Ντοστογιέφσκι που η δική του μεταφορά, μετάφραση σε άλλες γλώσσες ήταν πολύ πιο εύκολη.

Η 3η Ιανουαρίου του 1911 ήταν η μέρα που έγειρε για πάντα ο κορυφαίος Έλληνας συγγραφέας για να ξεκουράσει το σώμα του στα χώματα της ιδιαίτερης του πατρίδας, την Σκιάθο.

Ο Παπαδιαμάντης μάς έκανε όλους Σκιαθίτες σαν να ήταν η Σκιάθος μια χαμένη Ατλαντίδα ή να ίδρυσε ο ίδιος μια νέα ελληνική Ατλαντίδα με τον λόγο του, την ποίησή του, μέσα στην οποία μπορούσε να αναπαραστήσει όχι μόνο ιστορίες, γεγονότα και δρώμενα, αλλά και το μέσα τους. Την εσωτερική τους διάσταση την οποία ο ίδιος είτε «διάβαζε», είτε προδιέγραφε ως γνήσιος ψυχογνώστης και καρδιογνώστης που ήταν.

Ο σκιαθίτης, όμως, συγγραφέας ήταν παράλληλα και ένας σημαντικότερος Αθηναίος πολίτης και οι εκδότες της πρωτεύουσας όσο ζούσε ανάμεσά τους δεν αναρωτιόντουσαν ποιος θα υμνούσε «μετά λατρείας τον Χριστόν» κατά τις άγιες μέρες, να περιγράψει «μετ' έρωτος την φύσιν» και να ζωγραφίσει «μετά στοργής τα γνήσια ελληνικά ήθη».

Και μάλιστα, όχι σαν ένας συγγραφέας που ενδιαφέρεται για τη γραφικότητά, αλλά ως ένας ποιητής και συγγραφέας με «δική του», ιδιαίτερη γλώσσα που άγγιζε τα σώψυχα των αναγνωστών. Ένας σπουδαίος άνθρωπος των γραμμάτων και δημιουργός που δεν ταρίχευσε την εποχή του και την ζωή της, αλλά την διέσωσε ως ένα σπουδαίο έργο τέχνης.

Έργο τέχνης γεμάτο ζωή σαν ένα υπερωκεάνιο που μεταφέρει μέσα του όχι μόνο τις βάρκες, τα μπρίκια, τις γολέτες και τα λοιπά πλεούμενα που «όργωναν» τις ελληνικές και τις διεθνείς θάλασσες, αλλά και τις ίδιες τις τρικυμίες που τα

βούλιαζαν άντανδρα μαζί με την πραμάτεια τους ή έσωζαν τους ναυαγούς των θαλασσών ή του βίου. Και άλλα, βεβαίως, πολλά.

Το υπερωκεάνιο «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης» συνεχίζει να βρίσκεται έκτοτε στο ελληνικό νηολόγιο στο οποίο μπορούμε να επιβιβάζομαστε για ποικίλα ταξείδια αναψυχής, αναζωογόνησης, ευαισθησίας, όπως και αυτοσυνειδησίας.

Εξάλλου, η ψυχή του και στα τελευταία του ήταν ακόμη ακμαία και έτοιμη για να ριχτεί στις τρικυμίες και στις φουρτουνιασμένες θάλασσες της ζωής και του τόπου για να σώσει για μας μερικά από τα μαργαριτάρια που περισυνέλεξε, κουβαλούσε και διέσωζε στην ατόφια και ποιητική ψυχή του.

Με το οξυμένο βλέμμα του αποδείχθηκε ένας δεινός αλιευτής ιστοριών μέσα από τους γιαλούς, τις στεριές και τις ξέρες, και που ο ίδιος φωταγωγούσε με τον μοναδικό του λόγο για να «μεταλάβουμε» και να γευτούμε μέσα από την ασκημένη του γραφή και παρατήρηση το περιεχόμενό τους. Το βαρυσήμαντο περιεχόμενό τους. Διηγήσεις και ιστορίες, σχετικά απλές ορισμένες φορές, τις οποίες ο ίδιος είχε έναν απaráμιλλο τρόπο να υφαίνει.

Έτσι τα περίφημα «υφαντά» του έγιναν περιζήτητα και απαραίτητα τόσο ως ενδύματα για να ντύσουν τους γυμνούς, εσωτερικά, ανθρώπους, να θερμάνουν τα σώματα τις κρύες και απαρηγόρητες μέρες και νύκτες, να αποτελέσουν στρωσίδια για να καλλωπίσουν το μέσα των τρικυμισμένων ψυχών, να σκεπάσουν και να ζεστάνουν όσους επέλεγαν τον λόγο του ως καταφυγή ή ακόμη και ως βοήθεια πρώτη σε κάθε έκκληση αντίστοιχης αρωγής. Μια απάντηση σε κάποιο sos που θεραπεύει τρικυμίες του νου.

Ο Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης με την ασκητική του ζωή και πράξη στις εκβολές του ελληνικού λόγου, γιατί όχι και στον ίδιο τον ρου του, αποτελεί σήμερα για μας ένα από τα πιο γνήσια και αυθεντικά στοιχεία του. Και μάλιστα όχι απλώς ως διαχειριστής της γλώσσας, αλλά ως ένας συγγραφέας που την αξιοποίησε, μετρατρέποντας την σε ένα καλοτάξιδο όχημα του Λόγου.

Ο Μεγα-Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης δεν είναι κάποιος συγγραφέας χωρίς αιτία, ούτε κάποιος που χρησιμοποιεί το χάρισμα του προς ίδιον όφελος και για να κάνει το κομμάτι του, αλλά μας προσφέρει απλόχερα μεστά «κομμάτια» λόγου, τρανά κοψίδια θα έλεγα, προς ευωχία, απόλαυση και πνευματική αναδιοργάνωση.

Και όλα αυτά τα «υποστηρίζει» η ίδια εκκρεμής ζωή του που τον κατέστησε ως μια «μυθική» φιγούρα και προσωπικότητα ή ακόμη έναν από τους σοφότερους πνευματικούς ανθρώπους του ελληνικού κόσμου και γένους που πλάι του θα μπορούσαν να «ημερέψουν», να αναπαυτούν και να δροσιστούν πολλές ανήσυχες

ψυχές.

Τρεις Ιανουαρίου σήμερα και οι ψυχές μας προσλαμβάνουν τον ίδιο και το έργο του ως ένα δώρο τόσο σε μας όσο και στην λοιπή ανθρωπότητα, αφού πράγματι εδώ και μερικά χρόνια το έργο του έχει αρχίσει να μεταφέρεται και σε άλλες φιλόξενες γλώσσες από γνήσιους γνώστες, μελετητές και εραστές του λόγου και του προσώπου του. Αυτό πέραν από ένα ιδιαίτερο πνευματικό εργόχειρο αποτελεί και μια κορυφαία προσφορά στον παγκόσμιο πολιτισμό.

Μόνο που, όπως φαίνεται, σε μερικά χρόνια θα μπορούν οι ξένοι να ψηλαφούν κάπως το έργο του, ενώ εμείς κινδυνεύουμε να μην μπορούμε να το πλησιάσουμε.

Οπότε η ελληνική παιδεία ακόμη και αν δεν θέλει να θέσει τον Παπαδιαμάντη στο επίκεντρό της, τουλάχιστον θα πρέπει να δώσει τα φώτα στους νέους ανθρώπους να γεύονται τα ευρύτερα Φώτα ολόφωτα του. Αν δεν θέλουμε να τον διαβάζουμε εκ της αγγλικής ή από άλλες γλώσσες.

Όπως και να έχει η σημερινή επέτειος και μνημόσυνό του αποτελεί και ημέρα μνήμης για το τεράστιο έργο το οποίο επετέλεσε και το οποίο μπορούμε όλοι να απολαύσουμε, μαρκάροντας με οποιαδήποτε ιδιότητα θέλουμε στο υπερωκεάνιο «Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης»!

Όλοι χωράνε, σ' αυτό και στο τεμόνι, στο τιμόνι, είναι πάντα ο ίδιος.

Για να μας πηγαίνει, όπου ο ίδιος θέλει και για να μην τον... κόβουμε στα μέτρα μας.

Αιώνια η μνήμη του!

Τον ευχαριστούμε για την ευρύτερη κληρονομιά ευαισθησίας που μας άφησε!

Πηγή: pemptousia.gr